

Περίληψη

Στόχος της έρευνας ήταν να μελετηθούν τα προγράμματα σπουδών της Φιλοσοφικής Σχολής του Α.Π.Θ. σχετικά με το αν και κατά πόσο το περιεχόμενο τους σχετίζεται με τις απαιτήσεις της αγορά εργασίας και αν και κατά πόσο επηρεάζουν τις επαγγελματικές προοπτικές και δυνατότητες των αποφοίτων.

Μελετήθηκε το αντίκτυπο των προγραμμάτων σπουδών στην ενίσχυση των επαγγελματικών προοπτικών των φοιτητών και φοιτητριών υπό μια παιδαγωγική-εκπαιδευτική διάσταση. Η ανάλυση των προγραμμάτων σπουδών εξήγαγε τις παραμέτρους και τα στοιχεία εκείνα τα οποία μπορούν να συνεισφέρουν σε μια καλύτερη επαγγελματική τοποθέτηση των αποφοίτων στην αγορά εργασίας, ενώ παράλληλα πρότεινε νέες παιδαγωγικές πρακτικές και μορφές στα προγράμματα σπουδών μέσω των ευρημάτων της έρευνας.

Λέξεις κλειδιά: πανεπιστημιακή εκπαίδευση, προγράμματα σπουδών, δεξιότητες, αγορά εργασίας

Ιωάννης Παπαγεωργίου
Τμήμα Φιλοσοφίας &
Παιδαγωγικής, Φιλοσοφική Σχολή
Α.Π.Θ.
Email: idpage@edlit.auth.gr

Εισαγωγή

- Σκοπός της έρευνας ήταν να μελετήσει αν υπάρχει συσχέτιση των πανεπιστημιακών προγραμμάτων σπουδών της Φιλοσοφικής Σχολής του Α.Π.Θ. με την ένταξη των αποφοίτων στην αγορά εργασίας.
- Το ερώτημα που θέτει η έρευνα είναι το εξής: Αρκεί από μόνη της η ακαδημαϊκή γνώση για να προετοιμάσει επαρκώς τον φοιτητή για τη μετέπειτα επαγγελματική του σταδιοδρομία ή χρειάζεται και ανάπτυξη δεξιοτήτων, στάσεων και βιωμάτων που θα τον βοηθήσουν να ανταποκρίνεται σε ένα συνεχώς μεταβαλλόμενο και ανταγωνιστικό εργασιακό περιβάλλον;

Μεθοδολογία έρευνας

- Συμμετέχοντες στην έρευνα ήταν ακαδημαϊκοί καθώς και τελειόφοιτοι των Τμημάτων της Σχολής.
- Η τεχνική συλλογής του υλικού πραγματοποιήθηκε με δύο μεθόδους: Αφενός με τη διενέργεια συνεντεύξεων σε 20 ακαδημαϊκούς και αφετέρου με τη χρήση ερωτηματολογίων για 354 τελειόφοιτους των Τμημάτων.
- Η μέθοδος ανάλυσης που επιλέγηκε είναι αυτή της ποιοτικής ανάλυσης περιεχομένου με τη χρήση συστήματος κατηγοριών.

Δεδομένα έρευνας

Δεδομένα ακαδημαϊκών (συνεντεύξεις)

- Κατανομή ECTS με γραφειοκρατικά κριτήρια
- Έλλειψη κοινής στόχευσης και κοινών κριτηρίων στην κατάρτιση του προγράμματος σπουδών
- Οι πλείστοι ερωτηθέντες ανέφεραν την παραδοσιακή διάλεξη ως βασική μέθοδο διδασκαλίας ως μόνη εφικτή μέθοδο λόγω των υπεράριθμων ακροατηρίων.

Δεδομένα φοιτητών (ερωτηματολόγια)

- 9,3% των φοιτητών δηλώνει πολύ ικανοποιημένο από την ύπαρξη των κατευθύνσεων σπουδών, 38,1% αρκετά ενώ το 37,3% λίγο ικανοποιημένο
- 39% των φοιτητών θεωρεί ότι δημιουργούνται στους ίδιους κίνητρα μάθησης σε αρκετό βαθμό σε αντίθεση με το 45,8% που θεωρεί σε λίγο βαθμό.
- 74,6% των φοιτητών θεωρεί ότι ανέπτυξε επικοινωνιακές δεξιότητες σε αρκετό ή πολύ βαθμό.
- 72,9% των φοιτητών θεωρεί ότι ανέπτυξε δεξιότητες πληροφορικού γραμματισμού σε λίγο ή καθόλου βαθμό
- 49,5% των φοιτητών δηλώνει ότι έχει επάρκεια προσόντων για να ενταχθεί στην αγορά εργασίας σε λίγο ή καθόλου βαθμό

Ανάλυση

- Ο βασικότερος λόγος ελλιπούς συνοχής των προγραμμάτων σπουδών είναι η έλλειψη σαφών και κοινών διατυπωμένων σκοπών και στόχων ή η μη εφαρμογή τους στην πράξη από όλους τους διδάσκοντες.
- Η υπάρχουσα δομή των προγραμμάτων σπουδών δεν ευνοεί ιδιαίτερα την ανάπτυξη δεξιοτήτων εκτός των γνωστικών. Ακόμη και οι γνωστικές δεξιότητες αναπτύσσονται σε μέτριο βαθμό είτε λόγω μη συνοχής των προγραμμάτων σπουδών είτε λόγω της παραδοσιακής διδασκαλίας που ακολουθείται.
- Έλλειμμα ορθολογικής, τεκμηριωμένης οργάνωσης και περιγραφής των δεξιοτήτων στα προγράμματα σπουδών
- Βάση των ευρημάτων, μερίδα ακαδημαϊκών προσπαθεί να εντάξει στη διδασκαλία του και στην εν γένει στόχευση του δεξιότητες γνωστικές και μη που οδηγούν και σε άλλα επαγγέλματα εκτός του εκπαιδευτικού.
- Η ανάπτυξη δεξιοτήτων στους φοιτητές και φοιτήτριες φαίνεται να ενισχύει τις επαγγελματικές τους προοπτικές.
- Διακρίνεται σκεπτικισμός και σύγχυση μεταξύ των διδασκόντων ως προς τον ρόλο των δεξιοτήτων στα προγράμματα σπουδών αναδεικνύοντας ένα χάσμα αντιλήψεων μεταξύ των ακαδημαϊκών.

Συμπεράσματα-Συζήτηση

- Η ένταξη εγκάρσιων δεξιοτήτων στα προγράμματα σπουδών συμπεραίνεται ως σημαντικής σημασίας με σκοπό την επίτευξη ενός σύγχρονου ολοκληρωμένου επαγγελματικού προφίλ του αποφοίτου αλλά και της κατάλληλης επιστημονικής κατάρτισης του.
- Συσχέτιση του curriculum με την αγορά εργασίας αποτελεί η ύπαρξη πρακτικής άσκησης και το πιστοποιητικό παιδαγωγικής επάρκειας τα οποία σχετίζονται ευθέως με το επάγγελμα του εκπαιδευτικού.
- Γίνεται προσπάθεια να συσχετιστεί η πρακτική άσκηση και με άλλα επαγγέλματα όπως της διερμηνείας/μετάφρασης, του εκπαιδευτή ενηλίκων και άλλα.

Προτάσεις

- Κοινή στόχευση μεταξύ του ακαδημαϊκού προσωπικού ως προς το επιθυμητό επαγγελματικό προφίλ αποφοίτου, γεγονός το οποίο θα συνέβαλε στην συνεκτική δομή των προγραμμάτων σπουδών
- Η διαθεματικότητα και η διεπιστημονικότητα στα προγράμματα σπουδών θα συνέβαλε στην ανάπτυξη γνωστικών και γενικών δεξιοτήτων των φοιτητών και θα ενίσχυε τις επαγγελματικές τους προοπτικές.
- Διαφοροποιημένες μέθοδοι διδασκαλίας όπως μικροδιδασκαλίες, αυτοδιδασκαλία, αναστοχαστική διδασκαλία, βιωματική μάθηση, μέθοδος project ή έρευνα δράσης, συνεργατική μάθηση συμβάλλουν στην ανάπτυξη εγκάρσιων δεξιοτήτων.